

Chams wandaad &

Noachs profetie

Genesis 9:18-29

8 september 2024
Benthuizen

voorgeschiedenis in het kort...

- volgt direct op Gods verbond met Noach en zijn nageslacht met als teken: de regenboog
- met bijbehorende instructies
 1. talrijk worden en de aarde vervullen
 2. voortaan zou de mens ook vlees eten, behalve het bloed
 3. de mens krijgt de opdracht het bloed te wreken van wie des mensen bloed vergiet

18 De zonen van Noach,
die uit de ark gegaan waren,
waren Sem, Cham en Jafet...

- altijd in deze volgorde genoemd;
5:32; 6:10; 7:13; 9:18; 10:1; 1Kron.1:4
- maar... Jafeth was de oudere broer;
Gen.10:21 en Cham "de kleine"; Gen.9:24
- Sem geldt als eerstgeborene, want...
"JAHWEH is de God van Sem"; Gen.9:26

וַיֵּצֵא	שֵׁם וְחָם	מִן־הַתֵּבָה	הַיֹּצְאִים	נֹחַ	בְּנֵי	וַיְהִיוּ
en-Jafet	en-Cham Sem	de-ark vanaf	de-uitgaanden	Noach	zonen-van	en ^l zij-zijn
en-Jafeth	Cham Sem	de-ark uit	die-waren-gegaan	van-Noach	de-zonen	waren

18 ... Cham was de vader van Kanaan.

zoals hij ook in 9:22 wordt aangeduid

- eigenaardig, want Kanaän één van de vier zonen (nr.4) van Cham (Gen.10:6)...

וְחָם	הוּא	אָבִי	כְּנָעַן
en-Cham	hij	vader-van	Kanaän
Cham	was	de-vader	van-Kanaän

19 Deze drie waren de zonen van Noach,
 en uit dezen is de gehele aarde bevolkt.

het is de inleiding tot Genesis 10:
 de zeventig stamvaders van volken

וְנֹחַ	בְּנֵי	אֵלֶּה	שְׁלֹשָׁה
Noach	zonen-van	deze	drie
van-Noach	waren-de-zonen	deze	drie

וּמֵאֵלֶּה	נִפְצָה	כָּל	הָאָרֶץ
en-vanaf-dezen	zij-wordt-overstrooid	geheel	de-aarde
en-uit-dezen	is-bevolkt	gehele	de-aarde

20 En Noach werd een landman
en plantte een wijngaard.

SV: "Noach begon een akkerman te zijn"
 ■ Hebr. IESJ HAADAMAH

כָּרַם	וַיִּטֵּעַ	הָאֲדָמָה	אִישׁ	נֹחַ	וַיִּתְּחַל
wijngaard	en-hij-plant	de-grond	man-van	Noach	en-hij-begint
een-wijngaard	en-plantte	land-	een-. -man	Noach	en-werd

20 En Noach werd een landman
en plantte een wijngaard.

of: ook plantte hij een wijngaard

- *naast noodzakelijke voedsel van het land ook "wijn die het hart verheugt" (Ps.104:14)*
- *Noach = 'troost' >*

כַּרְם	וַיִּטַע	הָאֲדָמָה	אִישׁ	נֹחַ	וַיִּתְּלַ
wijngaard	en-hij-plant	de-grond	man-van	Noach	en-hij-begint
een-wijngaard	en-plantte	land-	een-. -man	Noach	en-werd

Genesis 5 (NBG⁺)

29 ... en gaf hem de naam **Noach**, zeggende:
Deze zal ons troosten
over de moeitevolle arbeid onzer handen
op deze aardbodem,
die JAHWEH vervloekt heeft.

wijn als uitbeelding van 'troost'

וַיִּקְרָא	אֶת־שְׁמוֹ	נֹחַ	לֵאמֹר	זֶה	יַנְחֵמֵנוּ	מִמַּעֲשֵׂבוֹ
en-hij-roept	» en-hij-roept	naam-van-hem	zeggende	deze	zal-troosten-ons	over-de-arbeid
en-gaf	-	de-naam-hem	Noach	deze	zal-troosten-ons	over-de-arbeid

וּמַעֲצָבוֹן	יְדֵינֵנוּ	מִן־הָאֲדָמָה	אֲשֶׁר	אָרְרָה	יְהוָה
en-vanaf-moeizame-arbeid-van	handen-van-ons	de-grond	welke	die	de-HERE
moeitevolle	onzer-handen	op	die	deze-aardbodem	heeft-vervloekt

21 Toen hij van de wijn gedronken had,
werd hij dronken
en hij ontblootte zich in het midden van zijn tent.

= het woongedeelte

אֶהְלֵה	בְּתוֹךְ	וַיִּתְגַּל
tent-van-hem	in-midden-van	en-hij-ontbloom-zichzelf
zijn-tent	in	en-hij-ontblootte-zich

22 Toen zag Cham, de vader van Kanaan,
zijns vaders naaktheid...

vanwaar opnieuw deze vermelding?

אָבִיו	אֶת עֶרְוַת	כְּנַעַן	אָבִי	חָם	וַיֵּרָא
vader-van-hem	naaktheid-van	» Kanaän	vader-van	Cham	en ¹ hij-ziet
zijns-vaders	naaktheid	- van-Kanaän	de-vader	Cham	toen-zag

22 Toen zag Cham, de vader van Kanaan, zijns vaders naaktheid...

iemand's "naaktheid/schaamte zien/ontbloten"

24x in Leviticus 18/20

eufemisme (discrete manier van zeggen)

- vergl. 'hij sliep met haar'
- naaktheid zien/ontbloten =
Bijbels idioom voor seksuele gemeenschap >

אָבִיו	אֶת עֲרוֹת	כְּנָעַן	אָבִי	חָם	וַיֵּרָא	
vader-van-hem	naaktheid-van	»	Kanaän	vader-van	Cham	en-hij-ziet
zijns-vaders	naaktheid	-	van-Kanaän	de-vader	Cham	toen-zag

Leviticus 18 (NBG⁺)

⁶ Niemand zal naderen tot zijn naaste bloedverwant, om de naaktheid te ontbloten: Ik ben JAHWEH.

= seksuele gemeenschap

אִישׁ אִישׁ	אֶל-כָּל	- שְׂאֵר	בְּשָׂרוֹ	לֹא	תִקְרְבוּ
man man	enige tot	bloedverwant-van	vlees-van-hem	niet	jullie-komen-naderbij
-	- tot	bloedverwant	zijn-naaste	n-	zal-naderen

לְגִלוֹת	עֲרוֹה	אֲנִי	יְהוָה
tot-onthullen-van	naaktheid	ik	Jahwe
om-te-ontbloten	de-schaamte	Ik-ben	de-HERE

Leviticus 20 (NBG⁺)

17 Een man die zijn zuster,
de dochter van zijn vader
of de dochter van zijn moeder, neemt
en haar naaktheid ziet en
zij ziet zijn naaktheid, een schande is het...

naaktheid ontbloten = naaktheid zien

אֶת - עֲרוֹתָהּ	וְרָאָהּ	אִמּוֹ -	בֵּת
naaktheid-van-haar	» en-hij-ziet	moeder-van-hem	dochter-van
haar-schaamte	- en-ziet	van-zijn-moeder	de-dochter

הוּא	חֶסֶד	אֶת - עֲרוֹתוֹ	וְהִיא - תִּרְאֶהּ
hij	laaghartig	naaktheid-van-hem	» ^l zij-ziet en-zij
het-is	een-schande	zijn-schaamte	- ziet en-zij

Leviticus 18 (NBG⁺)

⁸ De *naaktheid* van de vrouw van uw vader zult gij niet ontbloten; **het is de *naaktheid* van uw vader.**

wie de naaktheid van vaders vrouw ontbloot/ziet, ziet daarmee tevens de naaktheid van vader

הוא	אָבִיךָ	עֶרְוֹת	לֹא	תִגְלֶה	אָבִיךָ	אִשְׁתֶּךָ	עֶרְוֹת
zij	vader-van-jou	naaktheid-van	gij-zult-ontbloten	niet	vader-van-jou	vrouw-van	naaktheid-van
het-is	van-uw-vader	de-schaamte		niet	van-uw-vader	van-de-vrouw	de-schaamte

Ezechiël 22 (NBG)

¹⁰ In u (=Jeruzalem) ontbloot men
de naaktheid van [zijn] vader...

NBV:

"Mannen bezoedelen hun vaders bed"

= mannen hebben gemeenschap met de
vrouw van hun vader (vergl. 1Kor.5:1)
typologisch: Vaders eer beroven

בְּךָ	גִּלְיָה	אָב	עֲרוֹת
in-jou	hij-onthult	vader	naaktheid-van
in-u	men-ontbloot	van-zijn-vader	de-schaamte

22 ... en hij vertelde het aan
zijn beide broeders buiten.

d.w.z. dat hij "de naaktheid van zijn vader zag"
= hij had seksuele gemeenschap met zijn moeder

- wilde hij zijn vader van de troon stoten?
- rancune omdat hij geen eerstgeborene was?

בְּחוּץ	אֶת־	לְשֵׁנִי	וַיִּגַּד
in ^{het} -buiten	broeders-van-hem	tottwee-van	en-hij-vertelt
buiten	zijn-broeders	aan-beide	en-hij-vertelde-het

23 Daarop namen Sem en Jafet *de* mantel,
legden die op hun beider schouders,
liepen achterwaarts
en bedekten huns vaders naaktheid...

nl. de naaktheid beide ouders

וַיִּקַּח	שֵׁם	וַיִּפֹּת	אֶת־הַשְּׂמֹלֶה	וַיִּשִׂמוּ	עַל־שִׁכְמָם
en ¹ hij-neemt	Sem	en ¹ Jafet	» het-kledingstuk	en ¹ zij-plaatsen	rug-van
daarop-namen	Sem	en-Jafeth	een-mantel	legden-die	schouders

שְׁנֵיהֶם	וַיֵּלְכוּ	אַחֲרָנִית	וַיִּכְסּוּ	אֶת עֲרוֹת	אֲבֵיהֶם
beiden-van-hen	en ¹ zij-gaan	achterwaarts	en ¹ zij-bedekken	» naaktheid-van	vader-van-hen
hun-beider	liepen	achterwaarts	en-bedekten	naaktheid	huns-vaders

23 ... terwijl hun aangezicht afgewend was,
zodat zij huns vaders naaktheid niet zagen.

= de naaktheid van beide ouders

וּפְנֵיהֶם	אַחֲרָיִת	וְעָרֹת	אֲבֵיהֶם	לֹא	רָאוּ
en-gezichten-van-hen	achterwaarts	en-naaktheid-van	vader-van-hen	niet	zij-zien
terwijl-hun-aangezicht	was-afgewend	zodat-naaktheid	huns-vaders	niet	zij-zagen

24 Toen Noach uit zijn roes ontwaakte
 en vernam, wat zijn jongste zoon
hem aangedaan had,

= Noach ontdekte dat zijn
 vrouw zwanger was van Cham

וַיִּקַּץ	נֹחַ	מֵיֵינוֹ
en ¹ hij-ontwaakt	Noach	vanaf-wijn-van-hem
toen-ontwaakte	Noach	uit-zijn-roes

וַיֵּדַע	אֵת	אֲשֶׁר - עָשָׂה	- לוֹ	בְּנוֹ	הַקָּטָן
en ¹ hij-weet	»	hij-doet	tothem	zoon-van-hem	de-kleine
en-vernam	-	wat	hem	zijn-zoon	jongste
		had-aangedaan			

25 zeide hij: Vervloekt zij Kanaan...

!!! niet Cham werd vervloekt
 maar zijn vierde zoon
 (en het vierde kind van Noachs vrouw!)

één goede verklaring:
 Kanaän is verwekt uit Chams vervloekte daad

כְּנָעַן	אָרַר	וַיֹּאמֶר
Kanaän	vervloekt-zijnde	en ^l hij-zegt
Kanaän	zij-vervloekt	hij-zeide

25 zeide hij: Vervloekt zij Kanaan,
een knecht van knechten zij hij
voor zijn broeders.

= extreme ondergeschiktheid
(zie ook volgend vers)

לְאָחָיו	יְהִי־הִוא	עֲבָדִים	עֶבֶד
tot·broeders·van·hem	!hij-is	dienaren	dienaar·van
voor·zijn·broeders	hij-zij	der·knechten	een·knecht

26 Voorts zeide hij:

Geprezen zij JAHWEH, de God van Sem,
maar Kanaan zij hem tot knecht.

God verbindt zijn Naam (Hebr. HaShem)
aan Shem. Via Sem ("de vader van alle
zonen van Heber"; Gen.10:21) >

שֵׁם	אֱלֹהִים	יְהוָה	בָּרוּךְ	וַיֹּאמֶר
Sem	Elohim-van	Jahwe	gezegend-zijnde	en ¹ hij-zegt
van-Sem	de-God	de-HERE	zij-geprezen	voorts-hij-zeide

לָמוֹ	עֶבֶד	כְּנָעַן	וַיְהִי
tothem	dienaar	Kanaän	en ¹ hij-is
hem	tot-knecht	Kanaän	maar-zij

De tien generaties van Sem t/m Abram volgens Genesis 10 en 11

1. Sem
2. Arpachsad
3. Selah
4. Heber - Hebreëën, Hebreuws
5. Peleg
6. Reü
7. Serug
8. Nahor
9. Terah
10. Abram

26 Voorts zeide hij:

Geprezen zij *JAHWEH*, de God van Sem,
maar Kanaan zij hem tot knecht.

eeuwen later vervuld in de onderschikking
 van Kanaän (=Cham) aan Israëel (=Sem)

שֵׁם	אֱלֹהֵי	יְהוָה	בָּרוּךְ	וַיֹּאמֶר
Sem	Elohim-van	Jahwe	gezegend-zijnde	en ¹ hij-zegt
van-Sem	de-God	de-HERE	zij-geprezen	voorts-hij-zeide

לָמוֹ	עֶבֶד	כְּנַעַן	וַיְהִי
tothem	dienaar	Kanaän	en ¹ hij-is
hem	tot-knecht	Kanaän	maar-zij

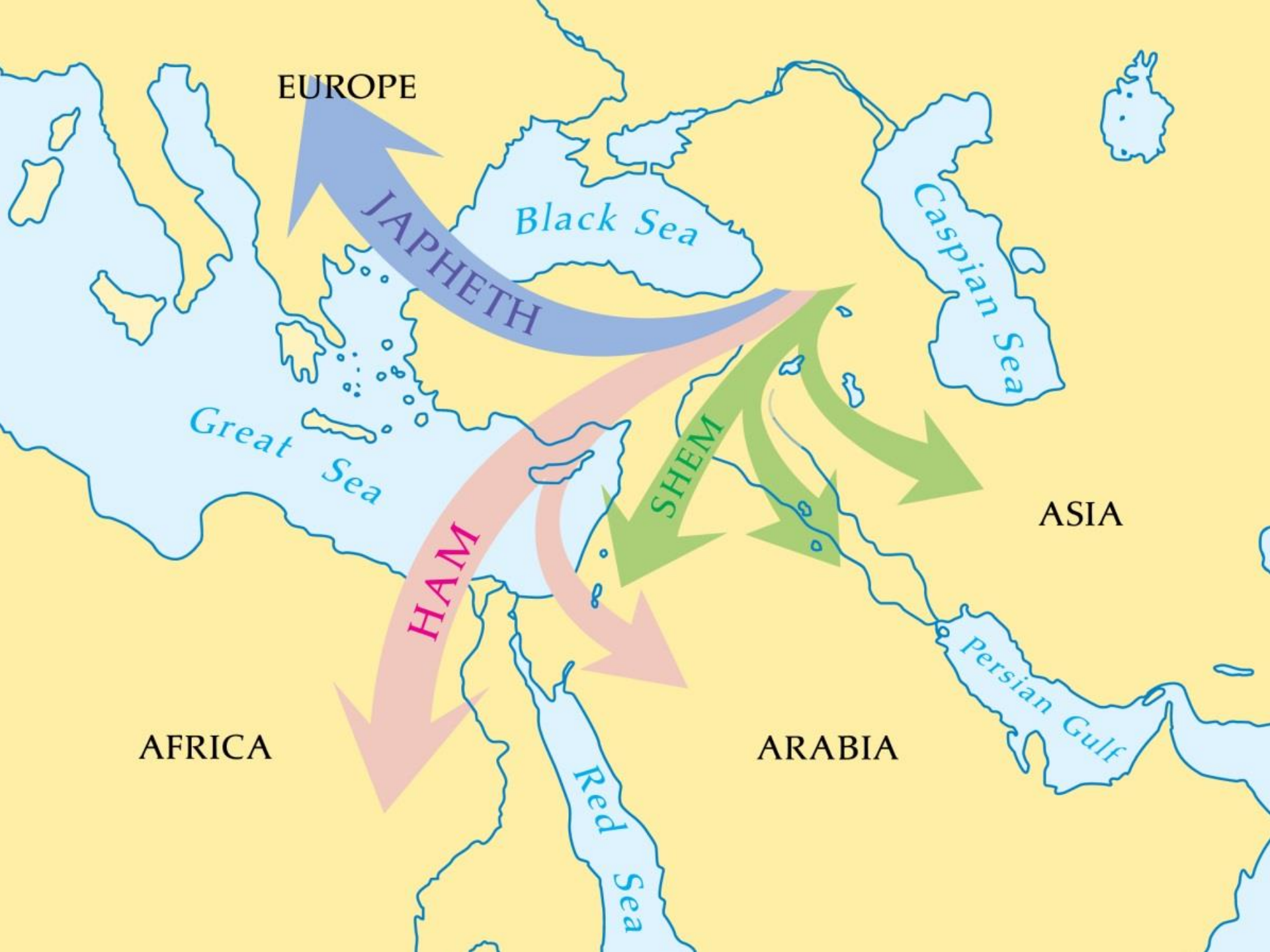
27 God breide Jafet uit,
 en hij wone in de tenten van Sem,
 en Kanaan zij hem tot knecht.

Jafet betekent 'uitbreiding'

- *Jafet heeft zich veruit het meest verspreid over de wereld (Europa, Azië)*
- *Sem vestigde tussen de Nijl en de Eufraat*
- *Cham (=warm) vestigde zich in Afrika >*

לִּפְתּוֹ	אֱלֹהִים
tot Jafet	Elohim
Jafeth	God

יִפְתּוֹ
hij-maakt-ruimte
breide-uit

27 God breide Jafet uit,
 en hij wone in de tenten van Sem,
 en Kanaan zij hem tot knecht.

beter: Hij (=God)!

- *God verkiest te wonen temidden van het nageslacht van Sem!*

לְמוֹ	עֶבֶד	כְּנַעַן	וַיְהִי	שֵׁם -	בְּאֶהָלָי	וַיִּשְׁכֵן
tothem	dienaar	Kanaän	en-hij-is	Sem	in-tenten-van	en-hij-verblijft
hem	tot-knecht	Kanaän	en-zij	van-Sem	in-de-tenten	en-hij-wone

28 En Noach leefde na de vloed
driehonderd vijftig jaar;

וַיְחִי	-	נֹחַ	אַחַר	הַמַּבּוּל	שְׁלֹשׁ	מֵאוֹת	שָׁנָה	וַחֲמֵשִׁים	שָׁנָה
en- ¹ hij-leeft	Noach	na	de-zondvloed	drie-van	de-vloed	honderden	jaar	en-vijftig	jaar
en-leefde	Noach	na	de-vloed	drie-	de-vloed	-honderd	-	vijftig	jaar

29 zo waren al de dagen van Noach
negenhonderd vijftig jaar; en hij stierf.

Noach werd geboren in AH 1051
Noach overleed in 950e jaar AH 2000

tevens het geboortejaar van Abram!

וַיְהִי כָּל - יְמֵי - נֹחַ
Noach dagen-van alle en-^lzij-zijn
van-Noach de-dagen al zo-waren

תִּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת
en-^lhij-sterft jaar en-vijftig jaar honderden negen-van
en-hij-stierf jaar vijftig - -honderd negen-